

der ikke anledning til at vente nogen fremstilling, som kan give noget væsentligt til forståelse af de nuværende konjunkturer, idet konjunkturteoriene jo i dag mere og mere hælder over til at blive netop et spørgsmål om konjunkturpolitik.

Med disse forskellige forbehold og korrektioner er bogens teoretiske afsnit læselige, og de kan for en, der er halvbefaren i økonomien, måske give visse nye synspunkter. Dertil kommer så de beskrivende afsnit, som efter anmelderens mening er anbefalelsesværdige.

H. Schlebaum Larsen.

Scandinavia Between East and West. Edited by Henning Friis. Cornell University Press. Oxford University Press. Printed Binghamton. New York 1950. 388 sider. Pris: 4.50 \$.

Den umiskendelige Interesse for skandinaviske Forhold, der træffes i vide Kredse i USA, har i Tidens Løb kunnet aflæses i de snart talrige Værker paa Engelsk om de enkelte skandinaviske Lande — Værker, der dels giver et almindeligt Overblik over økonomiske, politiske og sociale Forhold i hvert Land for sig, dels Monografier over f. Eks. Sociallovgivning, Kooperation, Opdragelse m. v. ligeledes i de enkelte Lande. Mest populær — væsentlig paa Grund af sin journalistiske Form — er Maquis Child's »Sweden. The Middle Way«. Den er endog kommet i Pelican Books Serien og kan købes for faa cent i enhver større drug-store i USA. Derimod har det skortet paa Bøger, der dækkede Skandinavien som Helhed. Dette er aabenbart et Savn, da Interessen for skandinaviske Lande snarere gælder Skandinavien som et Enhedsbegreb end de enkelte Lande. Det Særpræg, som disse Lande har i Modsætning f. Eks. til USA, er for en væsentlig Del fælles Eje, og det er disse fælles og store Linier, som Interessen koncentrerer om mere end om de — fra Udlandets Synspunkt mindre betydningsfulde — Afgivelser fra Hovedlinierne, som hvert enkelt Land udviser. Dette Savn kan afhjælpes paa to Maader: dels ved Monografier, der tager en Side af det sociale Liv i alle Lande op, dels ved Samleværker, der søger at give et Overblik over alle væsentlige Sider af Kulturen i disse Lande.

Begge disse Veje er ogsaa betraadt.

I 1937 udkom paa Initiativ af Delegationen for økonomisk Samarbejde mellem de nordiske Lande en Bog om disse Landes Økonomi, der foruden Skandinavien ogsaa omfatter Finland og Island*). Dette Værk er dog nu i mange Henseender forældet.

Paa et nordisk Socialministermøde forrige Aar er det endvidere besluttet at udgive et Værk paa Engelsk om den sociale Lovgivning i de tre Lande. Det vil formentlig inden alt for længe se Dagens Lys.

Af Samleværker er der i 1950 udkommet ikke mindre end to. Det ene er Professor Franklin D. Scotts Bog: *The United States and Scandinavia* (Harvard University Press, Cambridge, 1950, 359 Sider). Denne Bog, der vidner om et udstrakt Kendskab til de skandinaviske Lande og Finland, koncentrerer sig navnlig om politiske, historiske og sociologiske Emner. Det økonomiske Stof er kun berørt kort, uden at det dog derfor indtager en mindre betydningsfuld Plads end hvad nødvendigt er i det store Sammenspil. Den balancerer iøvrigt behageligt mellem de populære og mere videnskabelige og kan meget vel med Udbytte læses af Skandinaver. Det andet Værk, *Scandinavia between East and West*, ligger paa et højere Plan end Scotts Bog. Dette skyldes, at de enkelte Kapitler er skrevne af Personer, der som Specialister paa paagældende Felt har Betingelse for at give en helt tilfredsstillende Fremstilling og Vurdering af de behandlede Forhold. I Modsætning til Scotts Bog behandler Værket i første Række økonomiske Spørgsmaal. Nævnes kan saaledes Prof. Svend Laursens Afhandling: *The Scandinavian Countries in a Changing World Economy*; Petter Jacob Bjerve: *Government Economic Planning and Control*; Prof. Walter Galenson: *The Labour Movement and Industrial Relations*; Prof. Charles Abrams: *Housing*; og Edith Hirsch: *Producer and Consumer Co-operatives*. Socialpolitikken er endvidere behandlet af Henning Friis i Kapitlet: *Social Welfare*.

Det er et mærkelig Tidens Tegn, at kun de

*) *The Northern Countries in World Economy*, Levin og Munksgaard, Copenhagen 1947 (237 Sider).

der ikke anledning til at vente nogen fremstilling, som kan give noget væsentligt til forståelse af de nuværende konjunkturer, idet konjunkturteoriene jo i dag mere og mere hælder over til at blive netop et spørgsmål om konjunkturpolitik.

Med disse forskellige forbehold og korrektioner er bogens teoretiske afsnit læselige, og de kan for en, der er halvbefaren i økonomien, måske give visse nye synspunkter. Dertil kommer så de beskrivende afsnit, som efter anmelderens mening er anbefalelsesværdige.

H. Schlebaum Larsen.

Scandinavia Between East and West. Edited by Henning Friis. Cornell University Press. Oxford University Press. Printed Binghamton. New York 1950. 388 sider. Pris: 4.50 \$.

Den umiskendelige Interesse for skandinaviske Forhold, der træffes i vide Kredse i USA, har i Tidens Løb kunnet aflæses i de snart talrige Værker paa Engelsk om de enkelte skandinaviske Lande — Værker, der dels giver et almindeligt Overblik over økonomiske, politiske og sociale Forhold i hvert Land for sig, dels Monografier over f. Eks. Sociallovgivning, Kooperation, Opdragelse m. v. ligeledes i de enkelte Lande. Mest populær — væsentlig paa Grund af sin journalistiske Form — er Maquis Child's »Sweden. The Middle Way«. Den er endog kommet i Pelican Books Serien og kan købes for faa cent i enhver større drug-store i USA. Derimod har det skortet paa Bøger, der dækkede Skandinavien som Helhed. Dette er aabenbart et Savn, da Interessen for skandinaviske Lande snarere gælder Skandinavien som et Enhedsbegreb end de enkelte Lande. Det Særpræg, som disse Lande har i Modsætning f. Eks. til USA, er for en væsentlig Del fælles Eje, og det er disse fælles og store Linier, som Interessen koncentrerer om mere end om de — fra Udlandets Synspunkt mindre betydningsfulde — Afgivelser fra Hovedlinierne, som hvert enkelt Land udviser. Dette Savn kan afhjælpes paa to Maader: dels ved Monografier, der tager en Side af det sociale Liv i alle Lande op, dels ved Samleværker, der søger at give et Overblik over alle væsentlige Sider af Kulturen i disse Lande.

Begge disse Veje er ogsaa betraadt.

I 1937 udkom paa Initiativ af Delegationen for økonomisk Samarbejde mellem de nordiske Lande en Bog om disse Landes Økonomi, der foruden Skandinavien ogsaa omfatter Finland og Island*). Dette Værk er dog nu i mange Henseender forældet.

Paa et nordisk Socialministermøde forrige Aar er det endvidere besluttet at udgive et Værk paa Engelsk om den sociale Lovgivning i de tre Lande. Det vil formentlig inden alt for længe se Dagens Lys.

Af Samleværker er der i 1950 udkommet ikke mindre end to. Det ene er Professor Franklin D. Scotts Bog: *The United States and Scandinavia* (Harvard University Press, Cambridge, 1950, 359 Sider). Denne Bog, der vidner om et udstrakt Kendskab til de skandinaviske Lande og Finland, koncentrerer sig navnlig om politiske, historiske og sociologiske Emner. Det økonomiske Stof er kun berørt kort, uden at det dog derfor indtager en mindre betydningsfuld Plads end hvad nødvendigt er i det store Sammenspil. Den balancerer iøvrigt behageligt mellem de populære og mere videnskabelige og kan meget vel med Udbytte læses af Skandinaver. Det andet Værk, *Scandinavia between East and West*, ligger paa et højere Plan end Scotts Bog. Dette skyldes, at de enkelte Kapitler er skrevne af Personer, der som Specialister paa paagældende Felt har Betingelse for at give en helt tilfredsstillende Fremstilling og Vurdering af de behandlede Forhold. I Modsætning til Scotts Bog behandler Værket i første Række økonomiske Spørgsmaal. Nævnes kan saaledes Prof. Svend Laursens Afhandling: *The Scandinavian Countries in a Changing World Economy*; Petter Jacob Bjerve: *Government Economic Planning and Control*; Prof. Walter Galenson: *The Labour Movement and Industrial Relations*; Prof. Charles Abrams: *Housing*; og Edith Hirsch: *Producer and Consumer Co-operatives*. Socialpolitikken er endvidere behandlet af Henning Friis i Kapitlet: *Social Welfare*.

Det er et mærkelig Tidens Tegn, at kun de

*) *The Northern Countries in World Economy*, Levin og Munksgaard, Copenhagen 1947 (237 Sider).

sidste af disse Emner hidtil er behandlet paa skandinavisk Basis paa et nordisk Sprog. De, der vil vide noget om disse Emner, maa enten ty til Bøger eller Afhandlinger, der behandler hvert Land for sig, eller søge til engelske Værker. Og det her omtalte Værk er indtil videre Hovedkilden. Det siger sig selv, at den begrænsede Plads, der har staaet til Raadighed for de enkelte Forfattere, gør, at man kan diskutere, om de nu alle har faaet det væsentlige med. Dette maa jo i nogen Grad bero paa et Skøn. Det forekommer mig dog, at forfatterne i det store og hele har ramt det centrale, og at hver af Afhandlingerne — ogsaa flere af de ikke ovenfor nævnte — giver gode Bidrag til en sammenlignende Beskrivelse og Vurdering af skandinaviske Forhold hver paa sit Omraade. — Skulde man fremhæve en enkelt af Afhandlingerne paa det økonomiske Felt — og det skal man jo gerne — bliver det Bjerves Afhandling om den paa Basis af Nationalbudgetterne førte Planøkonomi, navnlig i Norge og Danmark. Den tager det første Skridt til en paa realistisk Grundlag opbygget Planøkonomiens Teori, hvor baade Fordele og Ulemper er afvejet og vurderet paa strengt saglig og nøgtern Vis. Friis's Afhandling giver paa kun 30 Sider Kvintessensen af skandinavisk Socialpolitik med særlig Henblik paa de Forhold, der fra amerikanske Synspunkter er iøjnefaldende, men som for os selv ofte er saa selvfølgelige, at vi glemmer de Fordele, vi i Tidens Løb har opnaaet.

Jeg skal afstaa fra Fristelsen til at knytte nærmere Kommentarer eller Kritik til de enkelte Kapitler, hvilket er saa meget lettere, som jeg ikke har fundet væsentlige Unøjagtigheder. Det er nok at sige, at Værket ikke bør forbigaaes af de Økonomer eller Socialpolitikere i de skandinaviske Lande, der ønsker at faa et Overblik over aktuelle økonomiske eller sociale Problemer i disse Lande.

Et andet Spørgsmaal er, om ikke Værker af denne Art er for omfattende. Det vil være svært at finde Personer udenfor Skandinavien, hvis Interesse for skandinaviske Forhold spænder saa vidt som fra Planøkonomi til »Adult education« og fra Kooperation til Udenrigspolitik. Saa længe man bevæger sig

i den lettere mere formalistiske Stil, som Childs Bog, kan det nok gaa, men jo mere vægtige de enkelte Indlæg bliver, jo mere de henvender sig til Specialister, des mere spørger man sig selv, om man ikke skulde koncentrere fremtidige Værker om Skandinavien om Enkeltemner, saaledes at enhver kan faa sin særlige og specielle Interesse for Skandinavien tilfredsstillet i et enkelt Værk om paagældende Spørgsmaal.

Jørgen S. Dich.

David Mc Cord Wright: Democracy and Progress. Macmillan Co. New York 1948. 220 + XVII sider. Pris \$ 3.50.

I Økonometriens Tidsalder vil en Bogtitel som den ovenstaaende virke ret frastødende paa mange Fagøkonomer. Den Opfattelse kan jo siges at være en hel Del paa Mode at nye Landvindinger for den økonomiske Videnskab kun kan ventes paa det Omraade, hvor man søger en mere forfinet kvantitativ Behandling af de økonomiske Fænomener. En Aspirant til at gøre saadanne Landvindinger skulde da se at lære at tumle med Lagrange multipliers, Hessianer og Hermetiske Matrikser for at blive i Stand til at udtrykke de økonomiske Lovmæssigheder i dette for Gennemsnitshjernerne vanskeligt tilgængelige Sprog.

At tumle med saadanne Begreber som Demokrati, Frihed og Fremskridt maa derimod ifølge disse Anskuelser betragtes som en Beskæftigelse der kun passer til anden eller tredje Klasses Hjerner, Folk der maaske har journalistiske eller demagogiske Evner, men under alle Omstændigheder en Videnskabsmand uværdigt.

Man kan vistnok strides om, hvilke Krav man skal stille til et Begrebs Eksakthed osv. for at dette Begreb kan blive et anvendeligt Værktøj for Videnskaben, og hvilke Krav man skal stille angaaende et Postulats Gyldighed for at dette kan anses at være af videnskabelig Karakter. Selv den mest filosofisk og sociologisk indstillede Fløj af Økonomer kan vanskeligt benægte, at de ovennævnte Begreber — Demokrati, Frihed og Fremskridt — er ret tvetydige, eller rigtigere, mangetydige. Og netop grundet Uoverensstemmelsen om